

Gozdarstvo v času in prostoru

orjakom. Predstavila se ni nobena izmed številnih slovenskih lesarskih šol, na tekmovanju tesarjev med desetimi zastopanimi narodi ni visela slovenska zastava, visele pa so zastave vseh drugih, Avstriji sosednjih držav. Dejstvo je, da se ni predstavilo nobeno slovensko gozdarsko podjetje, izobraževalna ali znanstvena ustanova. Temu ne moremo več reči samokritičnost slovenskih gozdarjev in lesarjev, ampak prej nezainteresiranost in brezvoljnost. In če ponovim za W. Denmuthom: "Še naprej bodo potrebni veliki napor,

da izrabimo bližino Italije. Slovenije in Hrvaške. Vprašujemo se, če slovenski gozdarji nimamo nobene ideje, zaradi katere bi bilo vredno izbrati in negovati med-sosedske odnose z Avstrijo. Morda bi komu koristile tudi naše gozdarske izkušnje, mi pa bi, če ne drugega, vsaj promovirali Slovenijo in slovensko gozdarstvo.

Jaka Klun,
Mag. Mirko Medved,
Mag. Robert Robek

Obisk južnotirolskih hudourničarjev

Ko sem pred leti mojemu stanovskemu kolegu in prijatelju dr. Alois-u Karner-ju iz Južne Tirolske povedal, da imamo tudi mi v Sloveniji podjetje za urejanje hudournikov (PUH) z vrhunskimi gozdarskimi strokovnjaki – hudourničarji in ga ob tem vprašal, če je za to, da se južnotirolski in naši hudourničarji enkrat letno izmenjajo obiščejo, je bil takoj za!

Moram povedati, da v pretežno gorati in avtonomni pokrajini na severu Italije – Južni Tirolski, načrtno urejajo hudournike že od leta 1884, to je 115 let.

Firma, v kateri delujejo južnotirolski hudourničarji, ima širši obseg dela, saj se ukvarja še z izkoriščanjem gorskih potokov in rek v energetske namene, skrbijo za pitno vodo in podobno (nemški naziv firme: Sonderbetrieb für Bodenschutz, Wildbach und Lawinenverbaugung).

Ko je bil vzpostavljen osebni in pismeni stik med obema firmama, so strokovni obiski stekli. Dogovorila sva se, da se po možnosti enkrat letno obiščejo (manjša skupina za en osebni avto). Takšen obisk ali ekskurzijo je razmeroma lahko organizirati, stroški in priprave niso veliki, vsi udeleženci, gostitelji in gostje pa v treh dneh veliko zanimivega vidijo in se pri tem marsičesa naučijo. Pogovori tečejo pravzaprav od zajtrka pa vse do takrat, ko gredo udeleženci spat.

Do sedaj so se hudourničarji obiskali že trikrat, letošnji program pri nas od 6. do 9. maja pa je bil takšen:

Prvi dan smo štiri južnotirolske hudourničarje pričakali na mejnem prehodu Vič na Koroškem. Po kosilu je sledil ogled hudournika Suhodolnica, ki je leta 1990 in 1995 ob neurju odplaval gozdno cesto v dolžini 3,5 km. Problem so hudourničarji rešili z gradnjo zaplavne

pregrade. Med letoma 1980-81 se je tudi uredilo sotočje hudourniških potokov Suhodolnice in Jenine. Pred tem posegom je voda ob vsakem večjem deževju zalila stavbe v Podgorju.

Drugi dan so se udeleženci ekskurzije odpravili v Gornjo Savinjsko dolino. Ogledali so si hudourniško dolino od Luč do Podvolvljeka, kjer je hudournik Lučnica leta 1990 naredil ogromno škodo. V dolini so si ogledali staro zaplavno pregrado, ki še danes dobro služi svojemu namenu, v Podvolvljeku pa sistem konsolidacijskih pregrad. V močnem neurju je zemeljski plaz v dolini Lučnice leta 1990 popolnoma zaprl dolino, za naravnim jezom pa se je nabralo okoli 2 milijona m³ vode. Danes o hudi naravni katastrofi skoraj ni več sledu.

Kasneje smo si ogledali sanacijo "Slapnikovega plazu" pod Raduho, ki je bil 1,5 km dolg in 80-200 m širok, imel pa je okoli 1,5 milijona m³ zemeljskega materiala. Tudi ta zadeva je uspešno sanirana.

Da pa se ne bi pogovarjali samo o stroki (saj to ni bil izključni namen), so si popoldan gozdarji pod vodstvom našega kolege Avgusta Lenar-ja ogledali v lepem sončnem vremenu še Logarsko dolino.

Zadnji dan obiska v Sloveniji so južnotirolski hudourničarji preko Črne in Mežice, kjer so si ogledali muzej – rudnik, odpotovali proti Mariboru, na Gozdno gospodarstvo. Pred tem pa je goste z imenitnim kosilom in lepimi darili pogostil župan Črne, gospod Franc Stakne.

Upam, da bodo spoštovani kolegi tudi v bodoče imeli dovolj časa, energije in volje, da bodo s takšnimi srečanji nadaljevali.

Branko Štampar

Posebnosti pri prometu z gozdovi

Janko BOŠTJANČIČ*

1 UVOD

Živahnejši promet z gozdovi, ki ga opažamo v zadnjem času v Sloveniji kot posledico denacionalizacije in vse večje deagrarizacije nas sili v to, da spoznamo osnove in posebnosti postopkov prometa z gozdovi. Zaradi običnih koristi gozdov in zagotavljanja optimalnega delovanja gozdnih ekosistemov, so namreč postavljene številne omejitve pri prometu z njimi.

Z izrazom promet z nepremičninami zajamemo vse pravne posle, s katerimi nastajajo, se spreminjajo ali prenehajo premoženjske pravice na nepremičninah. Najpomembnejši so:

- prenos lastninske pravice,
- ustanovitev zastavne pravice (hipoteke),
- ustanovitev služnosti,
- ustanovitev najemnega oz. zakupnega razmerja.

2 PRAVNI VIRI, KI UREJAJO PROMET Z GOZDOVI

Promet z nepremičninami se dotika različnih pravnih področij in zato razumljivo ni enotno urejen v enem predpisu. Najpomembnejši pravni viri, ki urejajo področje prometa z nepremičninami so naslednji predpisi:

- zakon o temeljnih lastninskih razmerjih (ZTLR – Ur. l. SFRJ 6/80);
- zakon o obligacijskih razmerjih (ZOR – Ur. l. SFRJ 29/78);
- zakon o zemljiški knjigi (ZZK – Ur. l. RS 33/95);
- zakon o nepravdnem postopku (ZNP – Ur. l. SRS 30/86).

Navedeni viri veljajo za celotno nepremičninsko področje, če predpisi ne določajo drugače. Ob tem velja pripomniti, da je v RS v reku reforma civilnega prava in da se v kratkem pričakuje sprejem novega zakona o lastnini in drugih stvarnih pravicah, ki naj bi zamenjal ZTLR in obligacijskega zakonika, kot nadomestilo za ZOR.

Gozdovi spadajo po naši zakonodaji med tiste kategorije nepremičnin, za katere velja poleg splošnih

predpisov tudi posebna ureditev. Za promet z gozdovi sta bistvena naslednja podrobna predpisa:

- zakon o gozdovih (ZG – Ur. l. RS 30/93);
- zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ – Ur. l. RS 59/96).

Poleg vsega tega pa na režim obsega in vsebine lastninske pravice ter posledično tudi na pravila, ki določajo način odvijanja prometa z gozdovi, vplivajo še naslednji predpisi:

- zakon o varstvu okolja – Ur. l. RS 32/93, 44/95;
- zakon o zemljiškem katastru – Ur. l. RS 16/74, 42/86;
- zakon o izvršilnem postopku – Ur. l. SFRJ 20/78;
- zakon o denacionalizaciji – Ur. l. RS 27/91, 31/93;
- zakon o varstvu naravne in kulturne dediščine – Ur. l. SRS 1/83, 42/86, 8/90, 26/92, 75/94.

Že sam obstoj posebnih predpisov, ki urejajo nepremičninsko področje, kaže, da je za presojo pravnih razmerij v zvezi z nepremičninami odločilnega pomena kategorizacija nepremičnin glede na vrsto rabe. Kategorizacija zemljišča se v praksi praviloma določa po zemljiškem katastru. Njegova neažurnost ob tako intenzivnih procesih spreminjanja vrste rabe predstavlja veliko pomanjkljivost.

3 POSEBNOSTI PRI PROMETU Z GOZDOVI

Omejitve in posebne določbe, ki veljajo za pravni režim prometa z gozdovi, so predvsem posledica javnega interesa države v zvezi z izrabo tal in jih lahko združimo v tri skupine.

- prepoved drobljenja zaščitenih kmetij;
- predkupna pravica;
- odobritev upravne enote.

3.1 Prepoved drobljenja zaščitenih kmetij

Prepoved drobljenja zaščitenih kmetij izhaja iz 2. člena zakona o dedovanju kmetijskih gospodarstev. Le izjemoma se lahko namreč proda posamezna kmetijsko ali gozdno zemljišče, ki je sestavni del takšne kmetije.

* J. B., dipl. inž. gozd., Gozdno gospodarstvo Postojna, Vojkova 9, 6230 Postojna, SLO